

[Hølgert Hansen.]

imod tror jeg nok, at dette forslag vil give anledning til en særdeles grundig drøftelse af principper og enkeltheder i et udvalg. Grønlands skole har altid været en statsskole i modsætning til folkeskolen i Danmark, og vi ville jo ikke i Danmark finde på, at det skulle være staten, der skulle eje og drive vore skoler. Jeg siger ikke, at venstre mener, den grønlandske skole burde være kommunal, men jeg vil gerne rejse spørgsmålet: har denne tanke ikke været inde i billedet under de forhandlinger, der ligger til grund for dette forslag? Det ville interessere os at høre ministerens synspunkter desangående og også, om dette spørgsmål ikke har været drøftet i Grønlands landsråd eller har været inddraget i den offentlige debat omkring nyordningen af hele skolevæsenet deroppe. Målet må dog være, at befolkningen på stedet får den størst mulige indflydelse på de lokale områder.

Jeg er opmærksom på bestemmelserne i afsnit VII, hvor man netop lovfæster, skal vi sige forældrendeindflydelse, men det er svært eller umuligt at se, hvad denne indflydelse i virkeligheden består i.

På adskillige punkter er dette forslag jo lovfæstelse af løbende praksis, og jeg tror, det er rigtigt, at vi her lukker op for de, som det hedder i lovteksten, særlige klasser for børn under den undervisningspligtige alder. Jeg synes, det er godt, ministeren ikke bruger ordet børnehaveklasse, det er et dårligt ord, synes jeg, som ikke dækker, hvad vi forstår ved disse klasser; at så benævnelsen „særlige klasser“ er heldigere, tror jeg ikke. Der skulle da ikke gerne være noget særligt ved dem; men det er selvfølgelig petitesser, som vi kan drøfte i udvalget. Vi kan altså støtte disse forklasser ud fra det synspunkt, at der naturligvis stilles meget store krav til børn, der sprogmæssigt vil få det langt vanskeligere, end f. eks. 7 års børn har det, når de møder op i 1. klasse herhjemme. Kan vi lette tilpasning til skolemiljø og til sprog gennem disse klasser, så er de rigtige.

Det rejser imidlertid det spørgsmål, som også hr. Dupont var inde på for et øjeblik siden, om det ikke er for tidligt at sende de grønlandske børn i skole, når de er 7 år. Man hører ofte, at skolemodenhed indtræffer senere deroppe, og er det ikke rime-

ligt at overveje at skyde skoleforløbet et år ud og altså lade den egentlige skolegang begynde i 8 års alderen? I forslaget lovfæstes jo den almindelige praksis, vi har herhjemme, og det, vi i øvrigt bygger vor skolegang på.

Vi kan i venstre støtte systemet med kostskoler for udstedernes børn. Det er et tilbud, der gives børn og forældre fra disse pladser, og de geografiske forhold taget i betragtning kan dette vel ikke klares på anden vis. Den 2-årige forberedelsesskole foreslås lovfæstet. Her er også tale om en fortsættelse af noget af det, man allerede har. Jeg forstår fuldt ud nødvendigheden heraf, og jeg vil også gerne understrege, at jeg er tilfreds med den smidighed i skolestrukturen, der er til stede for det enkelte barn.

Der er mange andre detaljer i dette forslag, som jeg her ved første behandling skal lade ligge; men jeg vil gerne gøre nogle principielle bemærkninger til § 14. Det er her, vi møder spørgsmålet: hvordan skal det grønlandske sprog og det danske sprog stilles i den kommende grønlandske skole? Jeg tror ikke, det er forkert at sige, at de fleste medlemmer af folketinget er blevet forbavset over de regler, der her søges lovfæstet.

Der gives i § 14 mulighed for at fritage eleverne for undervisning i grønlandsk og, dersom forældrene samtykker, at udskyde undervisningen i grønlandsk til begyndelsen af tredje skoleår. Jeg har bemærket landsrådets udtalelser om målsætningen for den nye skolelov. Jeg er klar over, i hvor høj grad ungdommens muligheder er afhængige af kendskabet til dansk, og at det derfor er uomgængelig nødvendigt, at dansk får en meget central stilling i undervisningen.

Jeg synes imidlertid, det er betænkeligt, at nogle elever i Grønlands skoler skal kunne fritages for timer i dette fag, også selv om det er børn af udsendte danske. Jeg synes også, det er lidt betænkeligt, at små børn i deres to første skoleår ikke skal have undervisning i deres modersmål. Jeg er meget klar over, at der i dette spørgsmål er mange følelser; derfor skal vi herved være forsigtige, vi kender ikke forholdene. Vi forstår nok ikke, hvor store sprogvanskelighederne føles i det daglige.

Jeg læser i bemærkningerne til § 14 — jeg citerer —: